



دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتری حرفه ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی چالش های فرهنگی موثر بر سلامت جنسی در بیماران با سرطان پستان بر

پایه مدل آموزشی PEN

نگارش:

آیدا لطف الهی

اساتید راهنما:

دکتر نسرین فولادی

دکتر ایرج فیضی

اسفند ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۱۰۵۱

گواهی اصالت پایان نامه

بسمه تعالی

بدینوسیله اعلام مینمایم که این پایان نامه براساس نتایج بررسی ها و پژوهش های انجام شده توسط اینجانب بوده و بوسیله اینجانب نگارش شده است و قبلا به عنوان پایان نامه در سایر مقاطع و دوره های تحصیلی ارائه نگردیده است.

بدینوسیله اصالت (Originality) و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، به عنوان استاد راهنما میباشد.

تقديم به:

تمام بيمارانی که طب را بر بالينشان آموختم
باشد که التيام بخش جزیی از دردهایشان بوده باشم

سپاسگزاری

سپاس بی کران پروردگار یکتا را که هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت.

از اساتید فاضل و دانشمند سرکار خانم دکتر فولادی و جناب آقای دکتر فیضی به عنوان استاد راهنما که همواره نگارنده را مورد لطف و محبت خود قرار دادند ، کمال تشکر را دارم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	چکیده.....
۳.....	(۱-۱) اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۷.....	(۱-۲) اهداف و فرضیات طرح.....
۷.....	(۱-۲-۱) هدف کلی طرح.....
۷.....	(۱-۲-۳) هدف کاربردی.....
۷.....	(۱-۲-۴) سوالات پژوهش.....
۸.....	(۱-۳) تعریف واژه های اختصاصی.....
۸.....	(۱-۳-۱) تعاریف علمی.....
۹.....	(۱-۳-۲) تعاریف کاربردی.....
۵.....	(۲-۱) مبانی نظری.....
۵.....	(۲-۱-۱) مقدمه ای بر سرطان پستان.....
۶.....	(۲-۱-۲) اثرات سرطان پستان بر کیفیت زندگی.....
۷.....	(۲-۱-۳) سلامت جنسی و مشکلات مربوطه در بیماران سرطان پستان.....
۷.....	(۲-۱-۴) توضیحاتی پیرامون مدل فرهنگی PEN-3.....
۹.....	(۲-۲) مطالعات مشابه.....
۷.....	(۳-۱) گروههای مورد مطالعه.....
۷.....	(۳-۱-۱) جامعه هدف.....
۷.....	(۳-۱-۲) جامعه مورد مطالعه.....
۷.....	(۳-۱-۳) حجم نمونه و روش نمونه گیری.....

۸.....	(۳-۲) روش انجام مطالعه
۹.....	(۳-۴) روش گردآوری اطلاعات
۹.....	(۳-۵) محاسبات آماری
۱۰.....	(۴-۱) مشخصات شرکت کنندگان
۱۴.....	(۴-۲) نمونه ای از تجزیه و تحلیل اطلاعات
۲۱.....	(۴-۳) تحلیل طبقه ادراک و استنباطهای فرهنگی.....
۲۹.....	(۴-۴) تحلیل طبقه توانمندسازی و عوامل قادر کننده
۳۴.....	(۴-۶) تحلیل طبقه پرورش دهنده و تقویت کننده‌های فرهنگی
۴۶.....	(۵-۱) بحث
۵۶.....	(۵-۲) نتیجه گیری
۵۷.....	(۵-۳) پیشنهادات
۶۱.....	منابع
۶۷.....	Abstract

فهرست جداول و نمودارها

- جدول ۴-۱ مشخصات دموگرافیک و پایه زنان شرکت کننده در مطالعه..... ۱۲
- جدول ۴-۲ مشخصات دموگرافیک و پایه همسر زنان شرکت کننده در مطالعه..... ۱۳
- جدول ۴-۳ نتایج مربوط به سوابق بیماری سرطان پستان در زنان مورد مطالعه..... ۱۴
- جدول ۴-۴ کدهای نهایی حاصل از تحقیق (محوری و باز)..... ۱۸
- نمودار ۴-۱ توزیع سنی زنان شرکت کننده در مطالعه..... ۱۱
- نمودار ۴-۲ فراوانی مشکلات جنسی به وجود آمده پس از ابتلا به بیماری سرطان پستان..... ۲۲
- نمودار ۴-۳ مشکلات مرتبط با رابطه جنسی افراد با همسرشان..... ۲۳
- نمودار ۴-۴ پاسخ بیماران به پرسش مرتبط با مفهوم سلامت جنسی..... ۲۵
- نمودار ۴-۵ ارزیابی بیماران از سلامت جنسی خود..... ۲۶
- جدول ۴-۶ تابوهای فرهنگی موثر بر اولویت بندی نیازها توسط بیماران..... ۲۸
- نمودار ۴-۸ منبع درخواست کمک و مشاوره در خصوص مشکلات جنسی در زنان مورد مطالعه..... ۳۱
- نمودار ۴-۹ راهکارهای بیماران برای حل مسائل جنسی..... ۳۳
- نمودار ۴-۱۰ نوع تسهیلات موجود در جامعه برای بیماران..... ۳۵
- نمودار ۴-۱۱ چالش های اجتماعی موجود برای درخواست مشاوره و کمک از دیگران در خصوص مشکلات جنسی به وجود آمده..... ۳۶
- نمودار ۴-۱۲ عوامل اجتماعی ترغیب کننده و بازدارنده از دریافت مشاوره از دیگران..... ۳۹

نمودار ۴-۱۳ نوع تاثیرات عوامل خانوادگی و اجتماعی بر مشکلات جنسی پس از بیماری.....۴۰

نمودار ۴-۱۴ تاثیرات حمایت کننده به منظور دریافت خدمات در خصوص مشکل جنسی.....۴۱

بررسی چالش های فرهنگی موثر بر سلامت جنسی در بیماران با سرطان پستان بر

پایه مدل آموزشی PEN

چکیده

زمینه: با افزایش شیوع سرطان پستان و پیشرفت های درمانی این بیماری، شیوع تعداد بازماندگان سرطان پستان رو به افزایش است. این مسئله منجر به افزایش مسائل ثانویه به درمان نظیر مشکلات مرتبط با سلامت جنسی زنان شده است. بنابراین یک رویکرد فرهنگ محور برای بررسی چالش های موثر بر سلامت جنسی در بیماران با سرطان پستان ضروری است. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی چالش های فرهنگی موثر بر سلامت جنسی در بیماران با سرطان پستان بر پایه مدل آموزشی PEN-3 طراحی و اجرا شده است.

هدف: تبیین چالش های فرهنگی موثر بر سلامت جنسی در بیماران با سرطان پستان بر

پایه مدل آموزشی PEN

مواد و روش ها: این مطالعه به صورت کیفی و از نوع تحلیل محتوا طراحی شده است. پس از کسب کد اخلاق از کمیته اخلاق و پژوهش دانشگاه، نمونه مورد مطالعه به روش نمونه گیری هدفمند ۱۸ نفر از میان زنان متاهل در سنین باروری با سابقه ابتلا به سرطان پستان ثبت شده در مرکز ثبت سرطان معاونت بهداشتی استان اردبیل، انتخاب شد. سپس به منظور بررسی اهداف مطالعه از مصاحبه نیمه ساختاری با سوالات باز انجام گرفت. نتایج براساس سازه های مدل PEN تعیین و تفکیک شد.

نتایج: اطلاعات حاصل از مطالعه حاضر در ۳ طبقه تنظیم شده بر اساس مدل PEN-3 فرهنگی شامل طبقه ادراک و استنباط‌های فرهنگی، طبقه توانمندسازی و عوامل قادر کننده و طبقه پرورش دهنده و تقویت کننده‌های فرهنگی، تقسیم بندی گردید. همچنین با بررسی واکنش بیماران به مشکلات جنسی و منابع کمک و حمایتی آنان، نقش حمایتی همسر و اطلاعات پزشک را برجسته‌تر کرد. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بر خلاف ضرورت دسترسی به اطلاعات سلامت جنسی برای توانمندسازی مقابله با چالش‌های مربوط به سلامت جنسی از سرطان پستان، زنان مبتلا با برخی موانع اطلاعاتی نظیر خصوصی بودن مسائل جنسی و خجالت از طرح موضوع و نیز مشکلات جسمانی دیگر روبه‌رو میشوند. طبق بررسی اظهارات افراد مورد مطالعه، پزشک، مراکز بهداشت و اینترنت از جمله مهمترین منابع کسی اطلاعات بودند با این وجود نزدیک به یک سوم از افراد مشارکت کننده هیچ دسترسی به منابع اطلاعاتی نداشتند.

نتیجه گیری: مطالعه حاضر با بررسی چالش‌های فرهنگی مؤثر بر سلامت جنسی در بیماران با سرطان پستان، منجر به شناسایی مشکلات جنسی و شیوع چشمگیر آنها در زنان با سابقه سرطان پستان شد. هرچند یافته‌ها قابل تعمیم نیست، اما میتوان آن را به عنوان نقطه عزیمت اجرای سیاست‌ها و راهبردهای مبنی بر افزایش دسترسی زنان به اطلاعات به ویژه از طریق رسانه‌های ملی و جمعی و گسترش خدمات و مراقبت‌های سلامت و اصلاح و رفع موانع فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر سلامت زنان مبتلا شده به بیماری‌های خاص نظیر سرطان پستان به کار گرفت.

کلمات کلیدی: سرطان پستان، سلامت جنسی، چالش‌های فرهنگی، مدل آموشی PEN-3.